

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus

[Tractatus de attributis, de visione beatifica, de scientia Dei ac de ejus
voluntate et providentia]

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniæ Agrippinæ, 1671

§. I. Quædam præmittuntur ad resolutionem quæstionis necessaria

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77132](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77132)

TRACTATUS PRIMUS

DE EXISTENTIA, ET UNITATE DEI,

eiusque natura & attributis.

A quest. 2. D. Thomae usque ad 12.

Convenienter D. Thomas Theologiam inchoat à Deo. Primò quia illa, ut ipsum nomen indicat, est sermo vel cognitio de Deo. Secundò, quia est sapientia suprema, medians inter divinam & humanam: quare debet incipere ubi humana desinit, nempe à cognitione Dei. Tertiò, quia est participatio divinæ scientiæ, quæ primò essentiam divinam, tanquam eus objectum formale, secundariò verò creaturas, tanquam objecta secundaria, & materialia contemplatur. Deniq; quia cum Deus sit subiectum, vel objectum Theologiæ (ut supra ostendimus) eus essentia, & ratio, est primum principium, à quo cætera omnia quæ in ea pertractantur, dependent, & per quod tanquam per rationem à priori demonstrari debent.

Perlustratò igitur Theologiæ vestibulo, sacras ejus ades ingredimur, & profundissima Divinitatis Mytheria, scientiæque Sanctorum intima, & arcana, perscrutari, & contemplari incipimus in hoc primo Tractatu, quem in quatuor disputationes dividemus. Prima erit de existentia, & unitate Dei. Secunda de ejus natura & quidditate. Tertia de attributis Dei in communi. Quarta de illis in particulari.

DISPUTATIO I.

DE EXISTENTIA ET UNITATE DEI.

Ad quest. 2. D. Thomae.

Antequam D. Thomas de natura Dei, ejusque attributis disputare incipiat, præmittit id quod omnibus maxime necessarium est, scilicet cognoscere Deum esse: licet enim nulla scientia probet, sed præsupponat suum objectum, quoad an est, tamen quia Theologia, non solum est scientia, sed etiam sapientia, ad eam pertinet se reflectere circa sua principia, & defendendo & explanando, & probare Deum esse, non ex propriis, sed rationibus acceptis à Metaphysica, quas tamen corrigit & perficit. Igitur cum S. Doctore in hac prima Disputatione, Primò resolvemus, an Deum esse sit per se notum, vel à nobis demonstrabile? Secundò, quinque demonstrationes de existentia Dei, quas tradit art. 3. breviter exponemus. Tertiò alias adjungemus, desumptas ex artificiosa mundi structura & mirabili hominis compositione. Quartò ostendemus, Deum non posse invincibiliter ignorari. Denique ut pollicitum cum Atheismo simul expugnemus, agemus de unitate Dei, & evidentissimis rationibus demonstrabimus contra Gentiles & Paganos, pluralitatem Deorum esse impossibilem, vel, ut loquitur Athanasius, pluralitatem Deorum, esse nullitatem Deorum.

Tom. I.

ARTICULVS I.

An hæc propositio, Deus est, sit per se nota, vel à nobis demonstrabilis?

§. I.

Quaedam præmittuntur ad resolutionem questionis necessaria.

Notandum primò, quod sicut duplex est veritas, una formalis, & alia objectiva; ita duplex est propositio: una formalis, quæ consistit in ipsis mentis conceptibus, quibus attingitur unio, seu connexio prædicati cum subiecto: alia objectiva, quæ est ipsa veritas objecti, quæ concipitur, vel enunciatur, aut ipsa unio, seu connexio prædicati cum subiecto. Quando ergo inquiritur, an hæc propositio, *Deus est*, sit per se nota, vel demonstrabilis, non est quæstio de propositione formali, sed objectiva.

Notandum secundò ex D. Thomae hic art. 1. propositione per se notam, illam esse cujus prædicatù includitur in ratione & definitione subiecti: sicut enim Sol dicitur per se visibilis, quia non potest videri per aliud magis lucidum & visibile: ita & propositio vocatur per se nota, quæ non potest demonstrari, & manifestari per aliud prius & notius: unde cum essentia & quidditas rei, nihil habet prius, per quod possit manifestari & demonstrari, illa propositio cuius prædicatum est de essentia subiecti, & includitur in eius definitione, dicitur immediata, & per se nota.

Notandum tertio ex eodem S. Doctore ibidem, quod propositio per se nota est duplex: quedam est per se nota secundum se tantum; quedam verò per se nota secundum se, & quoad nos. Propositio per se nota secundum se tantum, est illa cuius prædicatum est de ratione subiecti, & quidditas prædicati & subiecti est nobis ignota. Propositio verò per se nota, secundum se, & quoad nos, illa dicitur cujus prædicatum est de ratione subiecti, & omnibus notum est de prædicato & subiecto quid sit, & hoc modo prima demonstrationis principia, cuius communissimos terminos, v.g. ens & non ens, totum & pars, nullus ignorat, dicuntur per se nota.

Notandum quarto ex eodem D. Thomae ibidem in resp. ad 1. quod Deus dupliciter considerari potest: uno modo sub quadam communitate & confusione: in quantum scilicet est hominis beatitudo, vel quatenus continetur sub ratione boni ut sic, eo fere modo quo quando videmus hominem à longè venientem, eum cognoscimus confusè quadem & universali cognitione, quatenus scilicet est ens vel corpus: alio modo potest Deus considerari in particulari, & sub ratione primi entis, & quatenus est natura quedam omnium perfectissima, quæ est prima causa, & primum principium omnium aliarum.

E

§. II.